

α'

α' εξάμνηνο

ΕΞΑΜΗΝΟ 1^ο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Ώρες διδασκαλίας εβδομάδας				Ώρες διδασκαλίας εξαμήνου					ECTS
	Θεωρ.	Ασκήσεις			Θεωρ.	Ασκήσεις			Σύνολο	
		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		Φροντ.	Εργ.	Κλιν.		
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ – ΙΣΤΟΛΟΓΙΑ – ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑ Ι	3		2		39		26		65	5,5
2. ΒΙΟΧΗΜΕΙΑ	3				39				39	4,5
3. ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΥΤΤΑΡΟΥ	4		1		52		13		65	6,5
4. ΒΙΟΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	2	2			26	26			52	4
5. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2				26				26	3
									247	23,5
ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ										
1. ΒΙΟΘΕΙΚΗ	2				26				26	3
2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	1	1			13	13			26	2
3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	2	1	1		26	13	13		52	4
4. ΒΙΟΦΥΣΙΚΗ	2				26				26	3
									130	

α'

■ Υποχρεωτικά μαθήματα

1. Ανατομική – Ιστολογία – Εμβρυολογία Ι (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα διδάσκεται ως ενιαία γνωσιολογική οντότητα. Κάθε παράδοση δηλαδή απαιτείται από τα απαραίτητα στοιχεία Περιγραφικής, Τοπογραφικής, Ακτινολογικής και ιδιαίτερα Κλινικής Ανατομικής που συμπληρώνονται με την Ιστολογία και την Εμβρυολογία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος (σε εβδομαδιαίες ενότητες)

- Βασικές γνώσεις Ιστολογικών Τεχνικών – Κυτταροσκελετός – Οργάνωση και είδη Ιστών (Επιθηλιακά κύτταρα – Αδένες – Εξωκυττάρια θεμέλια ουσία – Στηρικτικά κύτταρα).
- Κύτταρα του αίματος – Ανοσοποιητικό σύστημα
- Μυοσκελετικό σύστημα (Τύποι οστών, Αρθρώσεις – Σύνδεσμοι – Σπονδυλική στήλη – Ισορροπία).
- Θώρακας – Θωρακικό τοίχωμα – Διάφραγμα
- Ώμος – άνω άκρο – Κάτω άκρο – Ισχίο
- Κεφαλή – Τράχηλος – Κορμός – Ράχη
- Μυϊκός κάματος – Μυϊκός συντονισμός – Κατάγματα – Κακώσεις μυοσκελετικού συστήματος
- Πύελος – Πυελικά τοιχώματα
- Νευρικό σύστημα (κύτταρα νευρικού συστήματος – Εγκέφαλος – Νωτιαίος μυελός)
- Μήνιγγες – Εγκεφαλονωτιαίο υγρό – Στέλεχος – Πυρήνες Νευρικού Συστήματος
- Θάλαμος – Υποθάλαμος – Υπόφυση – Δι-κτυωτός σχηματισμός
- Οδοί των αισθήσεων – Πόνος – Πυραμιδικό και Εξωπυραμιδικό σύστημα
- Εγκεφαλικές συζυγίες – Αυτόνομο Νευρικό Σύστημα

Εργαστηριακό μέρος

Νέο κτήριο Τμήματος Νοσηλευτικής

ΑΙΘΟΥΣΑ ΑΝΑΤΟΜΩΝ – ΜΙΚΡΟΣΚΟΠΙΩΝ

Με τη βοήθεια προπλάσμάτων οι φοιτητές εκπαιδεύονται κατά ομάδες στο Εργαστήριο Ανατομίας και παρουσιάζουν εργασίες επί του περιεχομένου του μαθήματος με στόχο την ενημέρωση και την προσέγγιση των πηγών γνώσης (Βιβλιοθήκες, Internet).

Μικροσκόπηση Ιστολογικών παρασκευασμάτων, μέθοδοι παρατήρησης και ερμηνεία της Μικροσκοπικής Ανατομικής (Ιστολογία).

Κλινική εξέταση, επισκόπηση, ψηλάφηση μονιμοποιημένων ανθρώπινων οργάνων και εμβρύων.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Κλινική Ανατομία

Συγγραφέας: Moore K.L.

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers, 2η έκδοση, Αθήνα 2012

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Gray's Ανατομία (1, 2)

Συγγραφέας: R. Drake, W. Vogl, A. Mitchell.

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers, 2η έκδοση, Αθήνα, 2006

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Θεόδωρος Μαριόλης-Σαψάκος (*Αναπλ. Καθηγητής*)

2. Βιοχημεία (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Κατανόηση των βασικών μεταβολικών οδών που οδηγούν στην παραγωγή ενέργειας για το κύτταρο και των αλληλεπιδράσεων τους για την ομοιόσταση, ανάπτυξη και λειτουργία του κυττάρου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

- Βιομόρια . Αμινοξέα, Πρωτεΐνες, Σάκχαρα, Πολυσακχαρίδια, Λιπαρά οξέα και Λιπίδια, Νουκλεοτίδια και παράγωγα..
- Τεχνικές μελέτης των πρωτεϊνών. (Ηλεκτροφόρηση, ισοηλεκτρική εστίαση, χρωματογραφίες στήλης).
- Ενζυμα. Ιδιότητες, λειτουργία, ρύθμιση, ενζυμική κινητική, αναστολές, είδη αντιδράσεων, αλληλοστερικά ένζυμα.
- Βασικές αρχές του μεταβολισμού (αναβολισμός, καταβολισμός και ρύθμιση)
- Μεταβολισμός σακχάρων, ολιγοσακχαριτών και πολυσακχαριτών (Γλυκόλυση, Γλυκονεογένεση, παρακύκλωμα φωσφορικών πεντοζών, διασακχαρίτες , γλυκογόνο, άμυλο, κυτταρίνη) και παθήσεις. Ζυμώσεις.
- Κύκλος Κιτρικού και Γλυοξυλικού. Ρύθμιση και παθήσεις.
- Αναπνευστική αλυσίδα- Οξειδωτική φωσφορυλίωση. Ρύθμιση.
- Μεταβολισμός λιπαρών οξέων και λιπιδίων. Κετονοσώματα.
- Μεταβολισμός πρωτεϊνών, πέψη και απορρόφηση, μεταβολισμός αμινοξέων. Αποτοξίνωση αζώτου – κύκλος ουρίας, παθήσεις.
- Μεταβολισμός νουκλεοτιδίων και παθήσεις.
- Ρόλος οργάνων και ομοιόσταση .Μεταβολισμός σε κατάσταση φυσιολογική, αστίας και stress. Σακχαρώδης διαβήτης.

- Ορμόνες και ορμονική ρύθμιση του μεταβολισμού.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτή εξέταση σε όλη την ύλη του μαθήματος.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Harper's Εικονογραφημένη Βιολογική Χημεία, Harper H., R.K. Murray, D.A. Bender, K.M. Botham, Επιμέλεια: Α.Γ. Παπαβασιλείου. Εκδότης Broken Hill Publishers LTD, 1η Έκδοση, 2011
- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Βασική Ιατρική Βιοχημεία του Mark's. Μια Κλινική Προσέγγιση, Lieberman M. and Marks A. Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε. 4η έκδοση, Αθήνα 2014.
- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**
Βιοχημεία στην Ιατρική 2, Μεταβολικά Διαγράμματα, Διονυσίου-Αστερίου Α. Εκδότης Broken Hill Publishers Ltd, 1η Έκδοση, 2003.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Κωνσταντίνος Τρούγκος (*Αναπλ. Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ*)

3. Βιολογία του Κυττάρου (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Η κατανόηση των μηχανισμών που διέπουν τα έμβια όντα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στα Κύτταρα (Τα κύτταρα κάτω από το μικροσκόπιο. Το ευκαρυωτικό κύτταρο. Ομοιότητα και ποικιλιότητα των κυττάρων). Χημική σύσταση των κυττάρων (Χημικοί δεσμοί. Τα μόρια των κυττάρων).
- Δομή και λειτουργία των πρωτεϊνών (Το σχήμα και η δομή των πρωτεϊνών. Ο τρόπος λειτουργίας των πρωτεϊνών).
- DNA (Η δομή και η λειτουργία του DNA. Η αντιγραφή του DNA. Επιδιόρθωση του DNA).
- Από το DNA στις πρωτεΐνες (Από το DNA στο RNA. Από το RNA στις πρωτεΐνες. Το RNA και η προέλευση της ζωής).
- Τα χρωμοσώματα και η ρύθμιση των γονιδίων (Η δομή των ευκαρυωτικών χρωμοσωμάτων. Ρύθμιση των γονιδίων).
- Γενετική ποικιλιότητα (Η γενετική ποικιλιότητα των βακτηρίων. Οι πηγές των γενετικών αλλαγών στο γονιδίωμα των ευκαρυωτών. Η φυλετική αναπαραγωγή και η ανακατανομή των γονιδίων).
- Δομή των μεμβρανών (Η λιπιδική διπλοστοιβάδα. Μεμβρανικές πρωτεΐνες). Μεμβρανική μεταφορά (Οι πρωτεΐνες – φορείς και η λειτουργία τους. Ιοντικοί δίαυλοι και το δυναμικό της μεμβράνης. Δυναμικό ηρεμίας και ενέργειας. Ιοντικοί δίαυλοι και σηματοδότηση σε νευρικά κύτταρα) - Νευροδιαβίβαση.
- Παραγωγή ενέργειας στα μιτοχόνδρια (Τα μιτοχόνδρια και η οξειδωτική φωσφορυλίωση. Αιμοσίδες μεταφοράς ηλεκτρονίων και άντληση πρωτονίων).
- Ενδοκυττάρια διαμερίσματα και μεταφορά (Μεμβρανικά οργανίδια. Διαίτηση των πρωτεϊνών. Μεταφορά με κυστίδια. Οδοί έκκρισης. Οδοί ενδοκυττάρωσης).
- Κυτταρική επικοινωνία (Γενικές αρχές της κυτταρικής σηματοδότησης. Υποδοχείς που συνδέονται με G-πρωτεΐνες. Υποδοχείς που διασυνδέονται με ένζυμα).
- Κυτταροσκελετός (Ενδιάμεσα ινίδια. Μικροσωληνίσκοι. Νημάτια ακτίνης).
- Κυτταρική Διαίρεση (Επισκόπηση του κυτταρικού κύκλου. Μίτωση. Κυτταροκίνηση. Μείωση). Έλεγχος του κυτταρικού κύκλου και κυτταρικός θάνατος (Το σύστημα ελέγχου του κυτταρικού κύκλου).

Εργαστηριακό μέρος

Έχει ως στόχο την εμπέδωση των θεωρητικών γνώσεων με την πρακτική εφαρμογή τους και την ανάπτυξη εργαστηριακών δεξιοτήτων. Περιλαμβάνει 3 εργαστηριακές ασκήσεις:

Άσκηση 1^η: Παρατήρηση κυττάρων στο φωτομικροσκόπιο,

Άσκηση 2^η: Το αίμα – Παρατήρηση Χρωμοσωμάτων,

Άσκηση 3^η: Το γενετικό υλικό.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Μια γραπτή εξέταση σε όλη την ύλη του μαθήματος στο τέλος του εξαμήνου. Δικαίωμα συμμετοχής στις γραπτές εξετάσεις θα έχουν όσοι έχουν παρακολουθήσει ανελλιπώς το εργαστήριο και έχουν επιτύχει στις εργαστηριακές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Βασικές Αρχές Κυτταρικής Βιολογίας

Alberts B., Bray D., Hopkin K., Johnson A., Lewis J., Raff M., Roberts K., Walter P.
Εκδότης: Broken Hill Publishers Ltd, 4η έκδοση, 2018

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Μοριακή Βιολογία του Κυττάρου

Bruce Alberts, Alexander Johnson, Julian Lewis, David Morgan, Martin Raff, Keith Roberts, Peter Walter, John Wilson, Tim Hunt
Γενική επιστημονική επιμέλεια: Ισιδώρα Παπασιδέρη
Εκδότης: Utopia, 2018

• 3^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Το Κύτταρο. Μία Μοριακή Προσέγγιση, Επίτομη Έκδοση

Geoffrey M. Cooper & Robert E. Hausman.
Ακαδημαϊκές εκδόσεις Ι. Μπάσδρα & Σια Ο.Ε., 7η Έκδοση, Αθήνα 2017

• 4^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Βιολογία Κυττάρου

Λ. Μαργαρίτης
Εκδότης: Λίτσας
4η Έκδοση: Αθήνα 2004

• 5^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Βιολογία του Κυττάρου. Μοριακή προσέγγιση

Συγγραφείς: Β. Μαρμάρης, Μ. Λαμπροπούλου
Εκδότης: Τυπόραμα - Αγοργιανίτης Σπ. Μον.
ΕΠΕ, 5η έκδοση, Πάτρα, 2005

Εκτός των ανωτέρω επιλογών, σε όλους του φοιτητές θα διανεμηθούν οι: "Εργαστηριακές Ασκήσεις Βιολογίας" Φ. Στυλιανοπούλου, Α. Σταματάκη.

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Αντώνιος Σταματάκης (Καθηγητής)
Εργαστηριακές ασκήσεις: Ευάγγελος Μπόζας (ΕΔΙΠ)

α'

4. Βιοστατιστική (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Η Εισαγωγή στις έννοιες της Βιοστατιστικής, η κατανόηση της στατιστικής μεθοδολογίας καθώς και η εφαρμογή στατιστικών τεχνικών στο χώρο των επιστημών υγείας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος / Φροντιστήριο

- Περιγραφικό Μέρος της Βιοστατιστικής / Παρουσίαση Δεδομένων.
- Αριθμητική Περιγραφή Δεδομένων.
- Θεωρία Πιθανοτήτων.
- Θεωρητικές Κατανομές Πιθανοτήτων.
- Δειγματική Κατανομή του Μέσου.
- Διαστήματα Εμπιστοσύνης.
- Έλεγχος Υποθέσεων.
- Σύγκριση Δύο Μέσων.
- Ανάλυση Διασποράς.
- Μη Παραμετρικές Μέθοδοι.
- Συμπερασματολογία για Αναλογίες.
- Πίνακες Συνάφειας / Πολλαπλοί 2 x 2 Πίνακες.
- Συσχέτιση.
- Γραμμική Παλινδρόμηση.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις (ερωτήσεις θεωρίας και ασκήσεις).

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Βιοστατιστική

Βασίλειος Σταυρινός, Δήμος Παναγιωτάκος
Εκδόσεις Γ. Δαρδάνος - Κ. Δαρδάνος Ο.Ε.,
Αθήνα 2007

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Αρχές Βιοστατιστικής

Marcello Pagano, Kimberlee Gauvreau
Επιμέλεια Ουρανία Δαφνή
Εκδότης: Γ. Παρίκος και ΣΙΑ Ε.Ε.
Αθήνα 2002

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Ουρανία Δαφνή (*Καθηγήτρια*)

Φροντιστήρια: Πέτρος Γαλιάνης (*ΕΔΙΠ*)

5. Εισαγωγή στη Νοσηλευτική (Υ)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τον φοιτητή στην επιστήμη της Νοσηλευτικής. Η νοσηλευτική παρουσιάζεται μέσα στο επιστημονικό της πλαίσιο και γίνεται αναφορά στη φιλοσοφία, τη θεωρία και τις κλινικές πρακτικές της, ώστε ο φοιτητής να έρθει σε επαφή τόσο με το εύρος της επιστήμης αυτής, όσο και με ιστορικά στοιχεία της εξέλιξής της που επηρεάζουν τις επαγγελματικές και επιστημονικές συνθήκες του χώρου. Παρουσιάζονται οι αρχές του ολισμού, και ορισμένα από τα φαινόμενα που ενδιαφέρουν τη νοσηλευτική αναλύονται αδρά στις παθοφυσιολογικές και ψυχοκοινωνικές τους συνιστώσες για να καταδειχθεί η ανάγκη ανάπτυξης των θεραπευτικών παραμέτρων της νοσηλευτικής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

1. Ορισμοί βασικών εννοιών στη νοσηλευτική- Ιστορική εξέλιξη της νοσηλευτικής στην Ελλάδα και διεθνώς
2. Υγεία και ασθένεια-προαγωγή της υγείας
3. Εξεληκτικά στάδια στη ζωή του ανθρώπου και ο ρόλος της νοσηλευτικής
4. Βασικές ανθρώπινες ανάγκες: Άτομο, οικογένεια και κοινότητα
5. Επιδράσεις της κουλτούρας στη νοσηλευτική φροντίδα
6. Εισαγωγή στη θεωρία της νοσηλευτικής, εννοιολογικά μοντέλα, γενικές θεωρίες της νοσηλευτικής
7. Εισαγωγή στη νοσηλευτική διεργασία: Λήψη κλινικών αποφάσεων/κριτική σκέψη
8. Φροντίδα υγείας στην κοινότητα ατόμων, οικογενειών και ομάδων

9. Φροντίδα υγείας ατόμου-οικογένειας στο σπίτι
10. Αρχές ολιστικής νοσηλευτικής
11. Η ολιστική νοσηλευτική ως θεραπεία
12. Ρόλοι και επαγγελματική εξέλιξη των νοσηλευτών
13. Νομική και Ηθική Ευθύνη στη Νοσηλευτική

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές ή προφορικές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Θεμελιώδεις Αρχές της Νοσηλευτικής. Η Επιστήμη και η Τέχνη της Νοσηλευτικής Φροντίδας (Επίτομο)

C. Taylor, C. Lillis, P. LeMone

Επιμέλεια: Χρ. Λεμονίδου, Εθ. Πατηράκη-Κουρμπάνη

Εκδότης: Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα, 2011

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ (δεν υπάρχει)

Συντονίστρια μαθήματος:

Ελισάβετ Πατηράκη (Καθηγήτρια)

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ:

Χρυσούλα Λεμονίδου (Καθηγήτρια)

Αθηνά Καλοκαιρινού (Καθηγήτρια)

Ελισάβετ Πατηράκη (Καθηγήτρια)

Παναγιώτα Σουρτζή (Καθηγήτρια)

Μαργαρίτα Γιαννακοπούλου (Καθηγήτρια)

Στυλιανός Κατσαραγάκης (Επικ. Καθηγητής)

Φωτεινή Βουζάβαλη (ΕΔΙΠ)

■ Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

1. Βιοηθική (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τις βασικές αρχές της βιοηθικής, με έμφαση στη νοσηλευτική πρακτική.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Μετά την παρακολούθηση των μαθημάτων ο φοιτητής θα πρέπει να:

- αναγνωρίζει τις βασικές αρχές της βιοηθικής
- έχει εξοικειωθεί με τις βασικές αρχές της βιοηθικής και τον τρόπο που επηρεάζουν την άσκηση της νοσηλευτικής
- αναγνωρίζει τη σχέση ηθικής, δεοντολογίας και δικαίου
- κατανοεί τα ηθικά ζητήματα που ανακύπτουν στο χώρο της υγείας και στη νοσηλευτική πρακτική
- κατανοεί τα διλήμματα που σχετίζονται με την πρόοδο των βιοϊατρικών επιστημών
- κατανοεί την πρόκληση για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης - δικαιοσύνης στο χώρο της υγείας
- αντιλαμβάνεται τη σχέση έρευνας και ηθικής
- είναι ενημερωμένος και ευαισθητοποιημένος ως προς τις ανισότητες στο χώρο της υγείας
- εφαρμόζει τις θεωρητικές γνώσεις, που απέκτησε στα πλαίσια του μαθήματος, για την ανάλυση συγκεκριμένων περιπτώσεων-περιστατικών στο χώρο της νοσηλευτικής
- μπορεί να διαμορφώνει άποψη και επιχειρηματολογεί στα διάφορα βιοηθικά ζητήματα
- αντιλαμβάνεται την ύπαρξη διαφορετικών θέσεων σε βιοηθικά ζητήματα και να μπορεί να λήβει μέρος σε ανοιχτή αντιπαράθεση με εποικοδομητικό τρόπο και σεβασμό στον συνομιλητή του

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το **θεωρητικό μέρος** του προγράμματος περιλαμβάνει:

- Βασικές αρχές βιοηθικής
- Ισότητα και Δικαιοσύνη στο χώρο της υγείας. Ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες.
- Ηθικά διλήμματα κατά την άσκηση της νοσηλευτικής
- Δικαιώματα ασθενών (αυτονομία, ενημέρωση, συναίνεση, προσωπικά δεδομένα κ.λπ.)
- Βιοηθική και Δημόσια Υγεία
- Θέματα που αφορούν στην αρχή της ανθρωπίνης ζωής (ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, μητρότητα, προγεννητικός έλεγχος, κλωνοποίηση κ.λπ.)
- Θέματα που αφορούν στη διάρκεια της ανθρωπίνης ζωής (πχ μεταμοσχεύσεις)
- Θέματα που αφορούν στο τέλος της ανθρωπίνης ζωής (πχ ευθανασία)
- Έρευνα και ηθική
- Άλλα θέματα

Το **πρακτικό μέρος** περιλαμβάνει το σχολιασμό σεναρίων – περιπτώσεων με βάση τις γνώσεις που αποκτήθηκαν στα πλαίσια του θεωρητικού μέρους του συγκεκριμένου μαθήματος και παρουσίαση των εργασιών των φοιτητών.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Διάλεξη
2. Συζήτηση περιπτώσεων – υποθετικών σεναρίων
3. Προφορικές ομαδικές εργασίες/debate – συζήτηση στην τάξη
4. Στο εισαγωγικό μάθημα: παιχνίδι ερωτοαπαντήσεων

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Γραπτές εξετάσεις.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

**Βασική Βιοηθική: Δεοντολογία – Νομοθεσία για
Επαγγελματίες Υγείας,**

Μ. Ηγουμενίδη

Εκδόσεις BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,

1η έκδοση/2020.

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

**Η Ηθική στη Νοσηλευτική Πρακτική: Ένας
Οδηγός για τη Λήψη Ηθικώς Αποδεκτών
Αποφάσεων**

S. Fry και MJ Johnstone (Μετάφραση και

Επιμέλεια Χρ. Λεμονίδου),

Εκδόσεις BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,

1η έκδοση/2005.

- **3^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

**Ιατρική ευθύνη και Βιοηθική: Σύγχρονες προ-
σεγγίσεις και προοπτικές του μέλλοντος,**

Κανελλοπούλου-Μπότη Μ., Παναγοπούλου-
Κουτνατζή Φ.,

Εκδόσεις BROKEN HILL PUBLISHERS LTD,

1η έκδοση/2013.

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Βενετία - Σοφία Βελονάκη (*Επικ. Καθηγήτρια*)

α'

2. Εισαγωγή στην Ψυχολογία (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές εισαγωγικές γνώσεις στην επιστήμη της ψυχολογίας και στις κυριότερες ψυχολογικές θεωρίες που συμβάλλουν στην κατανόηση της προσωπικότητας και συμπεριφοράς του ανθρώπου. Παράλληλα, μέσω ομαδικών εργασιών οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να επεξεργαστούν συγκεκριμένα θέματα από το χώρο της εξελικτικής ψυχολογίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος

- Εισαγωγή στην επιστήμη της Ψυχολογίας. Ιστορική αναδρομή – Αντικείμενο και κλάδοι της ψυχολογίας.
- Προσωπικότητα και ψυχολογικές θεωρίες.
- Ψυχοδυναμική προσέγγιση – Ψυχαναλυτική θεωρία και θεραπεία.
- Συμπεριφοριστική προσέγγιση – Θεωρία και θεραπεία της συμπεριφοράς.
- Γνωσιακή προσέγγιση – Θεωρία των νοητικών ερμηνευτικών κατασκευών.
- Γνωσιακή θεραπεία – Λογικο-θυμική θεραπεία.
- Ανθρωπιστική προσέγγιση – Θεωρία της αυτοπραγμάτωσης.
- Προσωποκεντρική συμβουλευτική
- Συστημική προσέγγιση και θεωρία.
- Κριτική ανασκόπηση θεωρητικών προσεγγίσεων και θεραπευτικών παρεμβάσεων.

Φροντιστηριακό μέρος

Συμμετοχή σε ασκήσεις μέσα στην τάξη, που στόχο έχουν να βοηθήσουν τους φοιτητές να καταλάβουν καλύτερα τις κυριότερες ψυχολογικές θεωρίες και να εμβαθύνουν σε έννοιες που συμβάλλουν στην κατανόηση της προσωπικότητας.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση θα γίνει μέσω γραπτών εξετάσεων και τη συμμετοχή των φοιτητών στις ασκήσεις και συζητήσεις που γίνονται στην τάξη.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

• 1^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Βασικές Γνώσεις Ψυχολογίας για Επαγγελματίες Υγείας

Δανάη Παπαδάτου, Θάλεια Μπελλιάλη
Εκδόσεις Κριτική. Αθήνα, 2008

• 2^η ΕΠΙΛΟΓΗ

Εισαγωγή στην Ψυχολογία του HILGARD Τόμος Α
Rita L. Atkinson et all
Εκδόσεις Παπαζήση Α.Ε.Β.Ε. Αθήνα, 2004

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ

Αντωνία Πασχάλη (*Αναπλ. Καθηγήτρια*)

3. Εισαγωγή στην Πληροφορική και Επεξεργασία Δεδομένων (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα της Εισαγωγής στην Πληροφορική και την Επεξεργασία Δεδομένων έχει ως σκοπό να εισάγει τον φοιτητή στις βασικές έννοιες της πληροφορικής, τη δομή του υπολογιστή, των λειτουργικών συστημάτων, των τηλεπικοινωνιών, του διαδικτύου, των εφαρμογών των υπολογιστών και των βασικών αρχών του προγραμματισμού. Επίσης ο φοιτητής θα διδαχθεί βασικές μεθόδους και τρόπους συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Διδακτικό μέρος / Φροντιστήριο

1. Ορισμοί. Ιστορική εξέλιξη πληροφορικής.
2. Δομή υπολογιστή.
3. Λογισμικό υπολογιστών. Διαγράμματα ροής, αλγόριθμοι.
4. Λειτουργικά συστήματα.
5. Τηλεπικοινωνίες – Ορισμοί. Ψηφιακές επικοινωνίες.
6. Ενσύρματες – ασύρματες επικοινωνίες.
7. Διαδίκτυο – Πρωτόκολλο TCP/IP. Επικοινωνίες ανοικτών συστημάτων – OSI.
8. Αρχές προγραμματισμού – Δομημένος προγραμματισμός.
9. Επεξεργασία δεδομένων – συλλογή δεδομένων.
10. Εισαγωγικά περιγραφικής στατιστικής.

Εργαστηριακό/Φροντιστηριακό μέρος

1. Περιγραφή του υπολογιστή (χρήση πηκτρολογίου, ποντικιού).
2. Λειτουργικό σύστημα - Επιφάνεια λειτουργίας.
3. Εκμάθηση προγράμματος επεξεργασίας κειμένου.
4. Εκμάθηση προγράμματος επεξεργασίας λογιστικών φύλλων.
5. Εκμάθηση προγράμματος δημιουργίας παρουσιάσεων σε διαφάνειες.
6. Εκμάθηση προγράμματος πλοήγησης στο διαδίκτυο.
7. Εκμάθηση προγράμματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
8. Αρχές δομημένου προγραμματισμού.
9. Εκμάθηση προγράμματος στατιστικής ανάλυσης
10. Παραδείγματα περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης

Σημείωση. Οι ενότητες 9 και 10 στο θεωρητικό/διδακτικό μέρος καθώς και οι ενότητες 9 και 10 στο εργαστηριακό μέρος καλύπτουν το 20% της αντίστοιχης θεωρητικής και εργαστηριακής ύλης.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

70% από γραπτή εξέταση
30% από εργαστηριακή εξέταση

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Εισαγωγή στην Πληροφορική

Ιωάννης Μαντάς

Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα 2007

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Εισαγωγή στη Σύγχρονη Επιστήμη των
Υπολογιστών

Les Coldschlager, Andrew Lister

Επιμέλεια Κ. Χαλιάτσος

Δίαυλος Α.Ε., 5η έκδοση, Αθήνα, 2000

Εκτός των ανωτέρω επιλογών θα αναρτηθούν
στο e-class: "Εργαστηριακές Ασκήσεις
Εισαγωγή στην Πληροφορική και Επεξεργασία
Δεδομένων"

ΔΙΔΑΣΚΩΝ

Ιωάννης Μαντάς (Καθηγητής)

Εργαστήρια/Φροντιστήρια:

Εμμανουήλ Ζούλιας (ΕΔΙΠ)

Ιωσήφ Λιάσκος (ΕΔΙΠ)

Σπύρος Ζώγας (ΕΤΕΠ)

4. Βιοφυσική (Ε)

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι α) να εισαγάγει το φοιτητή στις φυσικές αρχές που απαιτεί η σύγχρονη επιστημονική προσέγγιση για την κατανόηση τόσο ποιοτικά όσο και ποσοτικά των βιοφυσικών διεργασιών και φαινομένων που διέπουν τη λειτουργία του ανθρωπίνου σώματος και β) η διδασκαλία βασικών αρχών της φυσικής που συνδέονται με τη χρήση των ακτινοβολιών στην Ιατρική και την Ιατρική τεχνολογία.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Το μάθημα περιλαμβάνει δέκα ενότητες θεωρητικού περιεχομένου

- Φυσικά μεγέθη, μονάδες μέτρησης και χρήσιμες μαθηματικές έννοιες
- Στοιχεία σύγχρονης φυσικής (δομή της ύλης: η ατομική θεώρηση και ο ατομικός πυρήνας), αλληλεπίδραση ακτινοβολίας και βιολογικού ιστού
- Στοιχεία δοσιμετρίας και βιολογικά αποτελέσματα ιοντιζουσών ακτινοβολιών, στοιχεία ακτινοπροστασίας
- Διαγνωστικές εφαρμογές ιοντιζουσών ακτινοβολιών (Ακτινολογία, Πυρηνική Ιατρική)
- Κύματα και διαγνωστικές εφαρμογές υπερήχων
- Ηλεκτρομαγνητισμός και απεικόνιση μαγνητικού συντονισμού
- Μύες και δυνάμεις στο σώμα
- Φυσική των πνευμόνων και της αναπνοής
- Οπτική
- Πίεση στο σώμα, φυσική του καρδιαγγειακού συστήματος

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Στοιχεία σύγχρονης φυσικής
Ε. Παντελής (Κεφ. 1)
- Πυρηνικές διασπάσεις – Ραδιενέργεια
Αλληλεπίδραση ακτινοβολίας ύλης
Ε. Παντελής (Κεφ. 1, 2)
- Διαγνωστικές εφαρμογές ιοντιζουσών ακτινοβολιών (Ακτινολογία)
Ε. Παντελής (Κεφ. 6,8)
- Πυρηνική Ιατρική
Ε. Παντελής (Κεφ. 12,13)
- Αξονική Τομογραφία
Π. Καραϊσκος (Κεφ. 11)
- Στοιχεία δοσιμετρίας και βιολογικά αποτελέσματα ιοντιζουσών
Π. Καραϊσκος (Κεφ. 3, 4)
- Στοιχεία ακτινοπροστασίας
Π. Καραϊσκος (Κεφ. 5)
- Υπέρηχοι
Π. Καραϊσκος (Κεφ. 15)
- Πίεση στο σώμα
Σ. Κόττου (Κεφ. 5, Cameron)
- Φυσική του καρδιαγγειακού συστήματος
Σ. Κόττου (Κεφ. 8, Cameron)
- Μύες και δυνάμεις στο σώμα
Κ. Λουκάς (Κεφ. 3, Cameron)

α'

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

- **1^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Ιατρική Φυσική: Διαγνωστικές και θεραπευτικές εφαρμογές των ακτινοβολιών.

Γεωργίου Ε., Γιακουμάκης Ε., Δημητρίου Π., Καραϊσκος Π., Κόττου Σ., Λουίζη Α.

Μαθαμίτση Ι. Παπαγιάννης Π.

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD,

2η Έκδοση, Αθήνα, 2013

- **2^η ΕΠΙΛΟΓΗ**

Φυσική Ιατρική του Ανθρώπινου Σώματος

Irving P. Herman

Εκδόσεις: Broken Hill Publishers LTD,

1η Έκδοση, Αθήνα, 2009

Συντονιστής μαθήματος:

Ευάγγελος Παντελής

(Επίκ. Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ)

Διδάσκοντες:

Π. Καραϊσκος (Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ)

Ε. Παντελής (Επίκ. Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ)

Κ. Λουκάς (Επίκ. Καθηγητής Ιατρικής ΕΚΠΑ)